

Oslo, 12. oktober 2018

**Innspill fra Unge Kunstneres Samfund (UKS) til stortingshøring om
Prop. 1S - Statsbudsjettet 2019 (kapitler fordelt til familie- og kulturkomiteen)**

Til Stortingets familie- og kulturkomite,

UKS vil i dette notatet fokusere på:

1. Kapittel 321 Kunstnerformål

- a. Kunstnerstipend – Forskriftsendring
- b. Kunstnerstipend – 100 nye stipendhjemler - **Post 73** Kunstnerstipend m. m, **Post 74** Garantiinntekter og langvarige stipend
- c. Utstillingshonorar – økning - **Post 75** Vederlagsordninger, kan overføres

2. Kapittel 320 Norsk kulturråd. Post 55 Norsk kulturfond

- a. NY – Basisfinansiering for visuell kunst
- b. Det frie feltet og de produserende kunstinstusjonene
- c. Kunstnerassistentordningen

Unge Kunstneres Samfund (UKS) takker for muligheten til å komme med våre innspill og kommentarer til statsbudsjettforslaget for 2019. Vårt hovedpoeng er følgende: Kunstnerne – altså de som skaper kunsten – blir bedt om å vente på nye utredninger, mens pengestrømmen til museer og kulturbygg fortsetter. Det er forstemmende.

At kunstneres inntekter er urovekkende lave er veldokumentert¹ og mangelen på anerkjennelse av de reelle behovene i det skapende kunstfeltet rammer kunstnerne på individnivå hardest. Det er et umiddelbart behov for å bedre kunstneres levekår spesielt, og det frie visuelle kunstfeltets finansiering generelt.

UKS' forslag til endringer:

1. Kapittel 321 Kunstnerformål

Kunstnerstipendene er det viktigste kunstpolitiske virkemiddelet i Norge. Det er garantien for et dynamisk og nyskapende kunstliv, som leverer kunst av høy kvalitet. Det er også det mest treffsikre tiltaket for å bedre kunstnerøkonomien. Vi er glade for at størrelsen på stipendene foreslås økt, og at stipendene dermed opprettholder et nivå som svarer på lønnsreformen for stipendene. Samtidig er det behov for betydelig flere stipender, og det er avgjørende at forskriften for stipendene endres for å oppnå forutsigbarhet knyttet til stipendenes verdi og størrelse.

¹ Utredning om kunstnerøkonomien: Kunstens autonomi og kunstens økonomi, NOU 2013:4 Kulturutredningen 2014, Stortingsmelding 23 (2011-2012) Visuell kunst

- a) **Endring i forskriften.** For å sikre forutsigbarhet i den nyetablerte standarden i stipendpolitikken, både for kunstnerne som mottar stipend og politikerne som bevilger hjemlene, er målet nå å knytte stipendene til en fast lønnsvekst-nøkkel i forskriften, slik at disse stipendene som et minimum reguleres med en indeks lik rammen for lønnsoppgjøret i staten.

Forslag til merknad: Komiteen ber Kulturdepartementet endre Forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere slik at arbeidsstipend, langvarige stipend og garantiinntekter som et minimum reguleres med en indeks lik rammen for lønnsoppgjøret i staten. Dette må formuleres slik at Stortinget likevel står fritt til å beslutte en høyere økning.

- b) **Nye stipendhjemler.** I dag mottar kun 10,4 prosent av søkerne statlige kunstnerstipend og svært mange godt kvalifiserte søknader blir avvist. Visuelle kunstnere har, på grunn av gjennomgående lave inntekter fra sitt kunstneriske virke, flest hjemler i kvotefordelingen. God stipendpolitikk er derfor ekstra viktig for de visuelle kunstnerne. UKS mener at det er behov for 100 nye arbeidsstipender fordelt på Kap. 321 - Post 73 Kunstnerstipend m.m. og Post 74 Garantiinntekter og langvarige stipend.

100 nye stipendhjemler har en kostnadsramme på 30,6 millioner kroner.

- c) **Utstillingshonorar – økning.** Pilotprogrammet for utstillingshonorar har bekreftet at visuelle kunstnere hittil har gjort mye gratisarbeid og at de ikke har fått rimelig betalt for de verdiene de skaper. UKS viser til Norske Billedkunstnere (NBK) og Norske Kunsthåndverkere (NK) sitt forslag til utvikling og styrking av utstillingshonorarordningen og foreslår en økning på **20 millioner kroner til utstillingshonorar for budsjettåret 2019 fordelt på Kap. 321 – Post 75.**

2. Kapittel 320 Norsk kulturråd. Post 55 Norsk kulturfond

- a) **NY – Basisfinansiering for visuell kunst.** UKS foreslår å etablere en ny basisfinansieringsordning for det visuelle kunstfeltet. Stadig flere kunstnere i det visuelle kunstfeltet arbeider på et kostnads- og omfangsnivå som går utover rammene for den eksisterende prosjektstøtteordningen. De har gjerne et profesjonelt produksjonsapparat rundt seg, tilsvarende større scenekunst- og filmproduksjoner. De arbeider med flere produksjoner parallelt og har behov for økonomisk forutsigbarhet og muligheten for langsiktig planlegging, noe som ikke understøttes tilstrekkelig gjennom enkeltstående prosjektsøknader. Basisfinansieringen vil sikre og styrke produksjonen og inntektene til de enkelte kunstnerne, og på samme tid vil ordningen kunne bidra til profesjonalisering og

utvikling av de øvrige aktørene i kunstfeltet.

NY Basisfinansiering for visuell kunst har en Kostnadsramme på 7 millioner kroner for budsjettåret 2019.

- b) Det frie feltet og de produserende kunstinstusjonene.** Det er behov for å styrke økonomien i det frie feltet og ved de mindre kunstinstusjonene, for å bedre inntekts-, produksjons- og utstillingsmulighetene for kunstnerne og samtidig bidra til et bredere og bedre tilbud for publikum. Dette gjelder både de selvorganiserte visningsstedene som ligger under arrangørstøtteordningen, prosjektstøtten og de øvrige instusjonene med driftsstøtte, som kunstsentrene, kunsthallene o.l.

- c) Kunstnerassistentordningen.** UKS er glade for at kunstnerassistentordningen nevnes spesifikt og foreslås videreført. Kunstnerassistentordningen bidrar til erfarings- og kompetanseoverføring mellom etablerte og nyutdannede kunstnere, fører til økt profesjonalisering og produksjonsmuligheter, samt bidrar til å styrke inntektsmulighetene for begge parter.

Overordnet avsetning til kulturfondet bør følge Kulturrådets nøkterne forslag om en økning på 80 millioner kroner for å kunne iverksette nødvendige tiltak, og for å vise at man anerkjenner den viktige betydning den frie kunsten og kulturen har for hele samfunnet.

Vennlig hilsen

UKS' styre v/ styreleder Ruben Steinum

-

Om UKS (Unge Kunstneres Samfund)

UKS er en fagpolitisk medlemsorganisasjon for profesjonelle kunstnere og et visningssted for samtidskunst. Foreningen ble stiftet av kunstnere og for kunstnere i 1921. UKS arbeider for å bedre de sosiale, ideelle, økonomiske og faglige rettighetene til kunstnerne.

-

